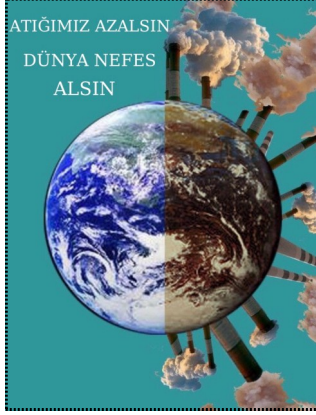
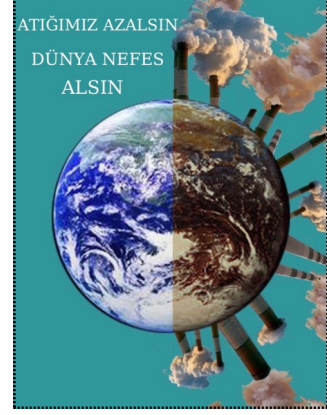

ATIĞIMIZ AZALSIN DÜNYA NEFES ALSIN

KARIŞIK ŞEKİLDE OLUŞTURULAN PROJE TAKIMLARININ HAZIRLADIĞI MART AYI ORTAK ÜRÜN GAZETEMİZ

Günümüzde kişi başına düşen atık miktarı her geçen gün artmakta ve bu da ciddi çevre problemlerine neden olmaktadır. Öğrencilerimize atıkları nasıl önleyebilecekleri ve oluşan atıkların kontrolünü nasıl sağlayabilecekleri konusunda yaşam becerileri kazandırmak, hem atığı önleyen ve oluşan atığı kaynak olarak kullanan bilinçli bir toplum hem de çevreye duyarlılık oluşturmayı amaçlamaktayız. Toplumsal bilincin oluşmasını sağlayacak en iyi ortamlardan biri okullarımızdır.

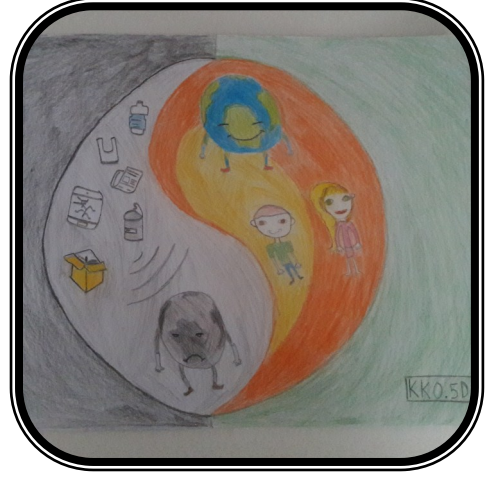
İçindekiler:

Öğrencilerimizin Yaptıkları Resimler	2-3
Bilmece-Bulmaca Köşesi	4..7
Bilgilendirme Yazılarımız	8
Bunları Biliyor muydunuz ?	9
Şiir ve Akrostiş Çalışmaları	10..13
Güzel Yazılar ve Hikayeler	14..15
Söyleşi-Röportaj-Çeşitli Görüşmeler	16..19
Atıklarımızı Değerlendirelim	20..22
Karikatür Köşesi	23..25
Atıklarla Besin Yapmak	26..27
Takımlarımız	28-29
Genel Bilgiler	30

SİZDEN GELEN RESİMLER

KKO.5d2

KKO.5d3

ZGO.7b1

KKO.10

ZGO.5b1

ZGO.7a1

Sanatın amacı, ruhumuzu, gündelik hayatın tozlarından temizlemektir.

Pablo Picasso

SİZDEN GELEN RESİMLER

KKO.5d1

Elif.g5

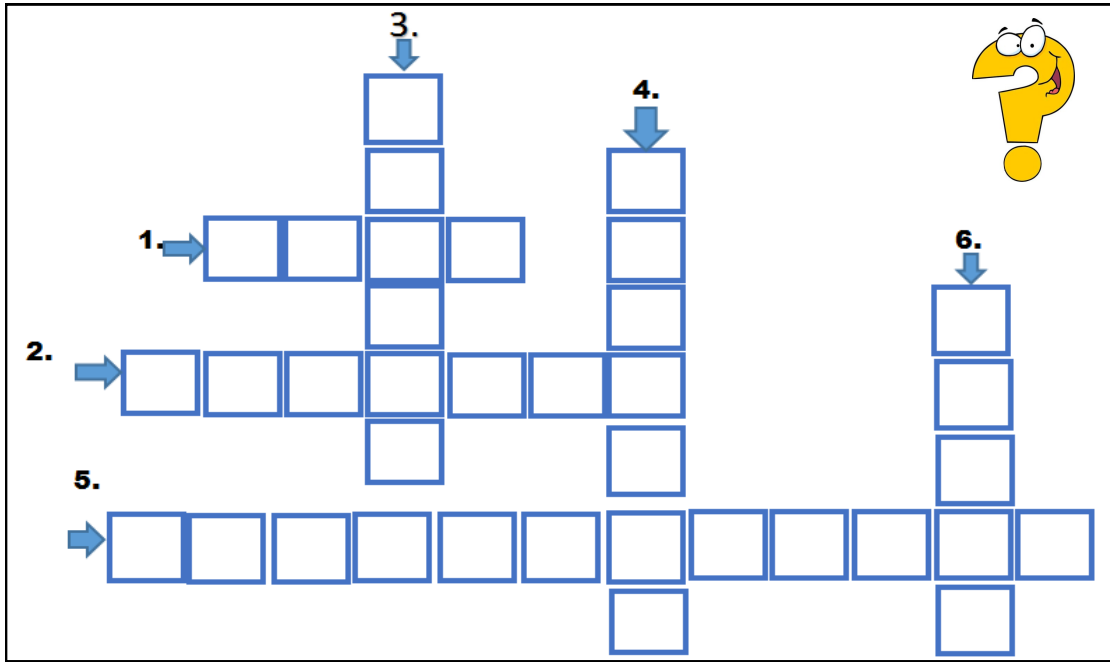
KKO.5D5

Zgo.7a5

BULMACA-1**EVSEL ATIK İLE İLGİLİ BULMACA**

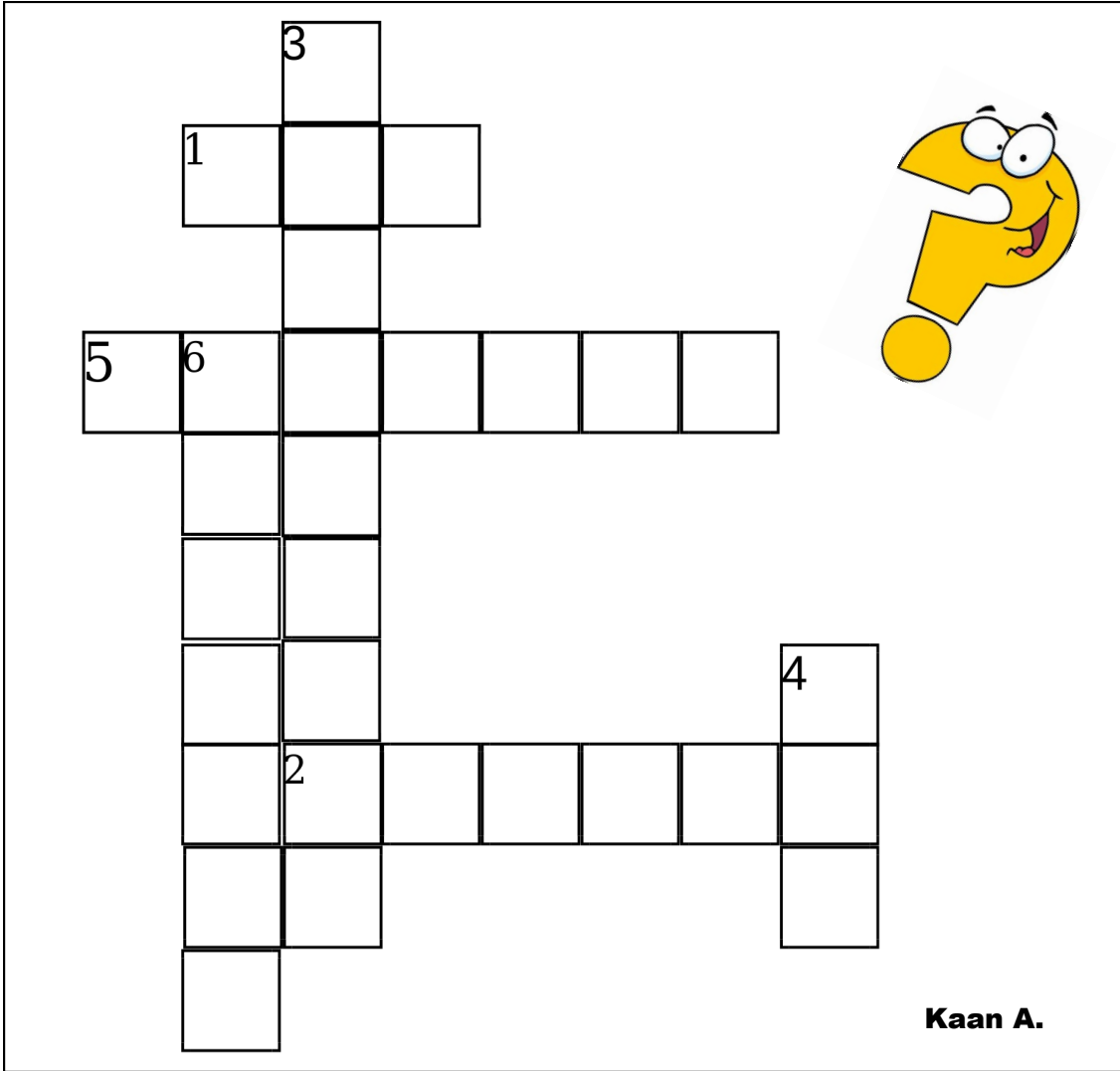
- 1- Kullanılmış,artık istenmeyen ve çevre için zarar oluşturan her türlü madde.
- 2- Organik veya sentetik olarak yapılan madde.
- 3- Evsel,endüstriyel,tarımsal ve diğer kullanımlar sonucunda kirlenmiş veya özellikleri kısmen yada tamamen değişmiş sular.
- 4- Kullanım ömrünü tamamlamış,son tüketim tarihi geçmiş veya uğramış olduğu fiziksel hasar sonucu kullanılamayacak duruma gelmiş piller.
- 5- Atık türlerinden birisi.
- 6- Çoğunlukla yazma işlemlerinde kullanılan,üzerine baskı veya çizim yapılabilen veya ambalaj amacıyla kullanılan ince malzeme.

(Kko.5d2)

BULMACA-2

1- En çok dünyayı kirleten ülke hangisidir?

2- Bir ton kağıdı boşa harcamazsak kaç ağaç kurtulur?

3- Bir litre kızartmalık yağ kaç litre suyumuzu kirletir?

4- Plastik doğada kaç yılda yok olur?

5- Organik mutfak atıklarının çürütülmesi yolu ile toprak için çok verimli gübreye dönüştürülmesi işlemine ne denir?

6- Bir atık türü.

Kaan A.

BULMACA-3

CAM	PET	KARTON	ALÜMİNYUM
DEMİR	AHŞAP	PİL	
METAL	KAUÇUK	AKÜ	
KAĞIT	PLASTİK	BETON	

Yukarıda verilen kelimeleri aşağıdaki tabloda bulun karalayın. Açıkta kalan şifremizi bulun.

C	A	M	A	D	E	M	İ	R	T	A
I	P	Ğ	M	E	T	A	L	I	B	L
M	L	I	K	A	Ğ	I	T	Z	E	Ü
A	A	Z	K	A	L	P	E	T	T	M
S	S	I	A	N	P	D	A	Ü	O	İ
N	T	Y	R	A	İ	M	K	I	N	N
Z	İ	N	T	E	L	F	Ü	E	S	Y
A	K	L	O	S	A	H	Ş	A	P	U
I	N	Y	N	K	A	U	Ç	U	K	M

ŞİFRE

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--

--	--	--	--	--

(KKO.3)

BULMACA-4

kağıt temiz pilastik dünya

nefes atık cam

h	i	t	e	m	i	z	ö	ç	f
ü	s	v	o	c	ş	a	z	ö	g
l	r	e	p	m	t	e	l	u	ğ
c	j	i	f	a	k	ü	a	ğ	z
l	a	d	l	e	n	y	ş	o	ç
j	v	m	e	ü	n	e	d	f	e
i	b	v	u	ş	t	l	ğ	a	k
g	a	r	d	e	h	n	u	t	i
ö	b	k	ş	b	a	m	y	ü	t
p	i	l	a	s	t	i	k	p	a

(kko.9)

⇒ ÇEVREYE ZARAR VERİRSEN SEN ZARAR GÖRÜRSÜN, ATIKLARINI AZALTIRSAN SEN KAZANIRSIN.

⇒ ÇEVREYİ HOR GÖREN, GELECEĞİ ZOR GÖRÜR.

(KKO.4)

BİR KARAR ALIN, “DÜNYANIZ” DEĞİŞSİN

Okumak, bir insanı doldurur; konuşmak onu hazırlar, yazmak ise olgunlaştırır

Francis Bacon

Menşei Çin olduğu söylenen bir atasözünde şöyle der: Bir mih bir nalı, bir nal bir atı, bir at bir süvariye, bir süvari bir orduyu, bir ordu bir milleti kurttırır.

İşin askeri kısmını bir kenara bırakırsak yeni yılda alacağınız doğa dostu bir karar tıpkı bu sözdeki gibi bir etkiye neden olabilir. Pandemi nedeniyle kapalı kaldığımız şu günlerde daha da iyi anladığımız üzere doğa bize, biz de doğaya ihtiyaç duyuyoruz.

Kendi hayatınızdan başlayarak yaratacağınız doğa dostu değişimin birçok kolay yolu var. Sokaktaki bir hayvanı sevip ihtiyaçlarını karşılamak gibi küçük bir adım da atabilirsiniz, şehri bırakıp kırsala yerleşmek gibi büyük bir adım da... Önemli olan hangi kararı almayı tercih ettiğiniz değil, aldığınız kararın peşinden gitmek olacak. Sonuçta tüm yollar doğa ve insan için iyi ve doğru olana çıkacaktır. Hangi kararı vereceğini bilememek ilk adımı atmanızı zorlaştırabilir. Bu nedenle biz de “Hayatımızla ilgili hangi kararı alırsak doğa için de iyi bir şey yapmış oluruz” diye konunun uzmanlarına sorduk.

PLASTİĞİ HAYATINIZDAN ÇIKARIN

Birkaç dakikalığına kullandığımız plastik ürünler yüzyıllarca yok olmuyor. Dünyada her yıl 11 milyon ton plastik atık denizlere karışıyor. Bu, her dakika denize 33 bin 800 plastik şişe atılmasıyla eşdeğer. Bu nedenle Akdeniz’deki atıkların yüzde 95’ini plastik maddeler oluşturuyor ve Akdeniz’de yaşayan 134 tür deniz canlısı plastik atıkları yiyor. Ayrıca her yıl gıda ve içme suyu içerisinde giderek artan miktarda plastik yutarken bunun sağlığımız üzerindeki etkilerini henüz tam olarak bilmiyoruz.

Atıklar konteynere...

Bunun önüne geçmek için WWF olarak 2030 yılında doğaya karışan plastiği sıfırlama hedefiyle küresel ölçekte harekete geçtik. Plastik atıkların azaltılması için atabileceğimiz çok sayıda adım var aslında. Öncelikle pet şişe, plastik tabak, bardak, naylon torba, plastik çatal, bıçak gibi tek seferlik plastik ürünleri hayatımızdan çıkararak başlayabiliriz yeni yıla. Bu ürünler yerine kendi mataralarımızı, kahve termoslarımızı, bez çantalarımızı, gıda saklama kumaş ve keselerini kullanabiliriz. Ellerimizi ıslak mendil yerine su ve sabunla yıkayabiliriz. Atılacak ikinci adım hayatımızdaki plastikleri yeniden kullanılabilir ürünlerle sınırlamak. Ve son olarak ayrıştırdığımız plastik ürünleri mutlaka geri dönüşüm kutularına atmamız gerekiyor. Bu, pandemi döneminde biraz hareket etmek için de anlamlı bir gerekçe sunuyor. 2021’de plastik kirliliğine karşı mücadelede ilk adımı, kampanyamıza imza vererek atabilirsiniz.

Bir karar alın, ‘dünyanız’ değişsin.

(KKO.1)

1. İleriyi düşünün, geri dönüştürün.
2. Atıkları geri dönüşüme ver, hayata bir can var

(ARDA İ.)

BUNLARI BİLİYOR MUSUNUZ

**GİTMESİNE İZİN
VERMİYELİM**

PLASTİK ATIK
KONUSUNDA ÖNLEM
ALINMAZSA 2030 A
KADAR EKOSİSTEME
104 MİLYON TON
PLASTİK
KARIŞACAK.

2010 A KADAR 18 YAŞ
ALTI 600 MİLYON
ÇOCUĞUN YETERLİ TEMİZ
SUYA ULAŞAMIYACAĞI
BEKLENİYOR .

BİR RÜZGAR TÜRBİNİ İLE
300 EVE YETECEK
KADAR ELEKTRİK
ÜRETİLEBİLİR.

(KAYRA G.)

Kullandıktan sonra attığımız bazı şeyler ÇÖP DEĞİLDİR!

1. Her gün 27,000 ağaç kağıt
üretmek için kesiliyor

2. Tek bir plastik şişeyi geri
dönüştürmek yaklaşık 6 saat
yanabilecek 60W'luk bir ampul
için yeterli enerjiyi muhafaza
edebilir.

3. Amerikalılar saatte 2,5 milyon
plastik şişeyi çöpe atıyor. Her
bininin doğada ayrışması ise 500
yıl sürüyor.

4. Binlerce deniz canlısı yanlışlıkla
deniz anasına benzeyen poşetleri
yutarak ölmekte.

(IRMAK V.)

BUNLARI BİLİYOR MUSUN?

On dokuzuncu yüzyılda, Batı dünyasında
bile, hane halkı oldukça az atık üretiyordu.

Atık gıdalar çorba yapmak için veya
hayvanları beslemek için kazanlarda
kaynatılmış.

Yetişkinler için kullanımlarını yitiren
şeyler çocuklar için oyuncak olurmuş.

Kırılan nesnelere onarılır, mobilya ve saat
gibi dayanıklı ve kıymetli eşyalar nesilden
nesile aktarılmış.

Tarımda ve hayvancılıkta gübre olarak
organik gübre, kağıt yapımında eski çaput ve
kumaş parçaları, sabun üretiminde kemikler,
zararlı bitkilerin kontrol altına alınması ve
gübre olarak küller kullanılmış.

Bu durum yüzlerce yıl böyle sürüp gitmiş
ve halklar neredeyse sifıra yakın atık üreterek
kendi döngüsel ekonomilerini yaratmışlar

Ancak sanayi devriminden sonra
kentleşme ve değişen nüfus ile pek çoğu
yitirilip gitmiştir.

(EDANUR K.)

Günlük hayatımızın içinde; evlerden,
hastanelerden, okullardan, tüm iş
yerlerinden, tüm sosyal ve kültürel
paylaşım alanlarından ve endüstrinin
her alanından her gün binlerce ton
atık açığa çıkmaktadır.

“Atık” Üreticisi veya fiilen elinde
bulunduran gerçek veya tüzel kişi
tarafından çevreye atılan veya
bırakılan ya da atılması zorunlu olan
herhangi bir madde veya materyali
ifade etmektedir.

Geçmişte “cop” kavramı altına
sıkıştırılmaya alıştığımız atıklar,
günümüzde, planlı ve programlı
olarak yönetimi gereken, kendi içinde
kurumları olan, sosyal bir kavram
haline gelmiştir.

(SYA) 2

ŞİİRLERİMİZ

ATIKSIZ BİR DÜNYA

Gelecek bizim olsun,
Sıfır atık amacımız.
Değerlendirip herşeyi,
Dönüşümü sağlayalım.

Temiz hava, temiz çevre,
Hepsi bizim elimizde.
Örnek olalım herkese,
Geri dönüşümü sağlayalım.

Cam, plastik, kâğıt,
Hepsini dönüşüme atalım.
Çevremizi koruyup,
Geleceğimize sahip çıkalım.

ELFİN M

SIFIR ATIK

Atma atığını yere
Düşün neye dönüştürebileceğine
Belki bir oyuncak belki bir icat
Neden olmasın
Sen düşünürsen her şeyi başarırısın

Yardım al başkalarından
Birlikten kuvvet doğar
Sana katkısı olmasada
Gelecek nesillere var

Dünyamız bize emanet
Temiz tutmakta sorumluluk
Yaşamakta hakkımız
Ama temiz tutmak şartıyla

(BEYZA A.)

ŞİİRLERİMİZ

ATIĞIMIZ

Kağıt ,cam, plastik
Hepsi birer atık
Atmayalım çöpe bunları
Dönüştürelim atığımızı

Dünyamızı düşünelim
Atığımızı en aza indirelim
Rengarenk bir dünyaya
Merhaba diyelim.

(KKO.2)

ATIĞIMIZ AZALSIN

Cam şişe kullan pet şişe kullanma
Renkli bir yaşam için
Çevreci olmak zorundasın

Yoksa yanarsın
Başka bir Dünya yok
Dünyamızı temiz tutalım

Atığımız azalsın
Dünyamız renk alsın
Bunun için atığımız azaltalım

Çocuklara güzel bir gelecek
Bırakalım hep beraber
Atığımızı azaltalım

(KKO.11)

ATIKLAR

Atıklar değerlidir.
Sakın atmayalım.
Dünyamıza, geleceğimize
Sahip çıkalım!

(cemilmeric.6c1)

- ⇒ SAKLA ATIĞINI GELİR ZAMANI.
- ⇒ ATMADAN ÖNCE DÜŞÜN,KULLANILABİLİR BELKİ ÜRÜN.

(KKO.6)

ŞİİRLERİMİZ

ATIĞIMIZI AZALTMALI

Yazık değil mi bu dünyaya
Ne bulduysak attık
Geri dönüşüm yapmadık
Yanımızda çöp varken yere attık

Şimdi de dünya çöple doldu
Geleceğimiz yok oldu
Buna bir çare bulmak gerek
Nefesimiz tükenmeden önce

İleride ne olacak hiç düşünmüyoruz
Çocuklara iyi bir gelecek olsun diye çaba göstermüyoruz
Ancak bir şeyi unutuyoruz
Dünyayı yok ediyoruz.

(derincemilm2)

TEMİZ HAYAT

Atıkları ayırıp atsak eğer
Geri dönüşümde kazanır değer
Çevremiz temiz, havamız daha temiz
Doğaya, hayatıma sevgiymiş meğer.

Kirlilikte çığlık seslerimiz doğam
Temiz olsun, çevrem, doğam, bahçem
Yaşanan ortama birazcık değer
Hep beraber mutlu olalım bu dünyada.

(Kko7b1)

TEMİZ OLSUN VATANIM

Camla plastiği çöp sanmayın sakın
Kağıtla metali ayırıp bakın
Doğayı seven duyarlı kalplere
Geri kazanım tacını takın.

Atığı ayırıp toplarsak eğer
Geri dönüşümde kazanır değer
Çevremiz yemyeşil havamız temiz
Doğama, bütçeme kazanmış meğer.

Kirlilikte imdat sesler doğamız
Temiz olsun yolum, bahçem, lğdır'ımız
Yaşanan ortama birazcık dikkat
Hep birlikte mutlu olsun yuvamız.

(zgo.7a3)

DİKKAT
Günde aç
kalmaktan dolayı
birçok hayvan
ölüyor. Lütfen artan
yemeklerimizi
sokak dostlarımızla
paylaşalım.

(YİĞİT Y.)

ŞİİRLERİMİZ

Azaltalım atıklarımızı **(KKO.7)**
Temiz bir dünya için
Izdırap çekmeyelim sonra
Kirli bir dünya içinde
Lastikler ve plastik şişeler
Atık deęiller
Rahat ve temiz bir dünya için atıklarımızı azaltalım.

Atığımızı azaltıp doğayı koruyalım
Telefonları yeni almak yerine tamir ettirelim
Ilık havalarda gönüllü olarak çöpleri toplamaya gidelim
Kağıtları atmak yerine değerlendirelim.
(KKO.8)

Ah bu insanlar

Ah bu iğrenç atıklar
Yaşadığımız yerden bezdirdi
Birşey olmaz deyip atıklarımız
Döndü dolaştı geri geldi.

Sorun iyice büyüdü
Temiz yerler küçüldü
Takatimiz kalmadı
Ah bu insan ırkı.

(Zgo.7a4)

Aslında farkında olsak bu önemli olayın
Toplum bilinci oluşturarak bir adım atalım
Işıl ışıl bir gelecek için bir olalım
Kimse bırakmasın çöpte atıklarımızı toplayalım.

(Zgo.5b2)

Atamayalım onları
Tekrar verelim geri dönüşüme
Işıl ışıl parlasın
Katlettiğimiz doğa

(ramazanc.m4)

(BERRANUR Y.)

GÜZEL BİR YAZI...**YENİLİK MUTFAKTA BAŞLASIN!YAKININIZDAKİ ORMANI TANIYIN**

Her gün üç öğün yemek yiyoruz. Ve yiyeceklerimiz konusundaki tercihlerimizle pek çok şeyin kararını aslında bizler veriyoruz. Göller kurutulacak ve zararına da olsa sulu tarım mı yapılacaktır? Meralar boşalacak; kartallar, akbabalar aç mı kalacak? Tohumlar değişecek, tarım zehri kullanılacak ve sonucunda biyolojik çeşitlilik mi yok olacak? Yoksa yüzlerce yıllık yöntemlerle ve tohumlarla üretilen ürünler mi aranacak? Kadim üretim havzalarındaki üreticiler mi kazanacak? Doğa dostu üretimler sonucunda kuşlar, kelebekler, arılar neslini mi sürdürecektir?

İşte tüm bu soruların peşine düşerek mutfakta bir yenilik başlatabilirsiniz. Anadolu bize yerel bilgi ve yöntemlerle üretilmiş, biyolojik çeşitliliği ve ekosistemleri destekleyen üretimleri hâlâ sunuyor. Üstelik bu ürünleri sürdüren üreticileri bulmak, onlara ulaşmak ve mutfığımızı bu ürünlerle doldurmak artık daha kolay... Sosyal medyada iz sürerek güvenli ve sağlıklı gıdaya ulaşmak mümkün... Daha fazlasını, yani doğayı koruyan, kadim üretim yöntemlerini sürdüren üretimleri de Doğa Derneği gibi uzman kurumlar aracılığıyla bulabilirsiniz. Sonuçta, nereden geldiğini, nasıl üretildiğini, yaşamı nasıl desteklediğini, yani tüm hikâyesini bildiğiniz ürünlerle sofralar kurmaya başlayabilirsiniz.

Evlerimizde kaldığımız günlerde hep dışarının özlemine çektik ve ilk fırsatta kendimizi doğaya bıraktık. Yaşadığınız yerde bir orman veya bir park vardır mutlaka. Onu yakından tanımak 2021'de hem kendiniz hem de doğa için iyi bir adım olacaktır. Ormandaki ağaçları, bitkileri, kuşları, kelebekleri, sürüngenleri, mantarları, şanlıysanız memeli hayvanları tanımak için sık sık orayı ziyaret edin. Bu konularda rehber kitaplar alabilir veya uzman kişilerle yapılan yürüyüşlere katılabilirsiniz.

Ormanın bu türlere ev sahipliği yaptığını gözlemledikten sonra eminim oradaki ekolojik ilişkiler de dikkatinizi çekecek. Örneğin ormanla su arasındaki ilişkiyi, ormanların aldığımız nefesteki önemini, birçok canlı için ev sahibi olma özelliğini, ağaçların birbiriyle ilişkilerini, yaşlı ağaçlardaki kovukları düşünmek hem sizin hayata bakışınızı farklılaştıracak ve güzel zaman geçirmenizi sağlayacak hem de doğanın korunması konusundaki hassasiyetlerinizi arttıracaktır. Kısacası 2021'de yakınlarınızda bir ormanı veya parkı tanıma kararı alın. Bu sizin için küçük ama gelecek için büyük bir adım olabilir!

SAĞLIKLI VE ÇEVRECİ BİR YAŞAM İÇİN ETTEN VAZGEÇİN

Her yıl dünya genelinde 200 milyara yakın hayvan, eti ve diğer getirileri için öldürülüyor. Besi hayvanlarının üretildiği ve kesilene kadar yaşatıldığı yerlerden süt / yumurta çiftliklerine kadar, tüm hayvanlar doğalarına aykırı bir şekilde ıstırap içinde yaşamaya mahkûm ediliyor; sonra da korku içinde vahşice öldürülüyorlar. Ayrıca bu hayvanların ve hayvansal mamullerin üretimi çevre ve iklim üzerinde ciddi bir yük oluşturuyor. Onların beslenmesi için yetiştirilen yüksek oranlardaki tahıl, doğal yaşam alanlarının azalmasına, ormansızlaşmaya, hatta birçok türün azalarak yok olmasına neden oluyor. Halbuki vegan beslenme çok daha düşük maliyetli ve daha az su harcamayı gerektiren çevreci bir yöntem. Bitkisel beslenmenin diyabet, kalp hastalıkları, kanser ve obezite olmak üzere ölüme yol açacak birçok hastalığın oluşmasını engellediği de artık tıp otoriteleri tarafından kabul ediliyor. O zaman hem kendi sağlığınızı korumak hem de doğaya ve hayvanlara daha az zarar vermek için 2021'de hiçbir hayvansal gıda ve ürün kullanmamayı seçebilirsiniz.

(KKO.1)

HİKAYE...

ATIK EKİBİ

Merhaba arkadaşlar ben Tuğçe. Bugün sizleri bizim ekip ile tanıştırmak istiyorum. Biz atık toplayıcı ekibiyiz. Gördüğümüz atıkları toplar ve kutularına atarız, pankartlar hazırlar insanlara dağıtırız dünyanın daha iyi olması için.

Mert atıkların yerlerini tespit eder. Nerde nasıl türde bir atık, toplamak için hangi malzeme gerekli kısaca her şeyi tespit eder. Bir de Nazlı var. Nazlı da malzemeleri hazırlar. Hangi kutu gerekli, atığı toplamamız için neler gerekli hepsini hazırlar. Pankartları Birce ve Yağız hazırlıyor. İşleri basit ama önemli. Atıkları toplamak da ben ile Merve'ye kalıyor. Ama işimi seviyorum dünya için ne gerekiyorsa yapmaya hazırım.

Bugün yeni bir görev tespit edildi. Piknik alanında bırakılan 4 cam şişe. Hemen Nazlı malzemeleri hazırladı. Biz de yola çıktık. Çok uzun yoldu. Umarım insanlar daha fazla çöp atmamıştır. Neyse hemen Yağız ve Birce'nin hazırladığı pankartları dağıttık ve atığın atıldığı bölgeye gittik. Gerçekten insanları anlamıyorum Dünya'yı neden bu kadar sevmiyorlar. Neyse atığı alıp doğru atık kutusuna attık. İş bitmişti ve herkes evlerine dağıldı.

LÜTFEN DÜNYAYI KORUYALIM.

(KKO.6a2)

OĞUZHAN VE PLASTİK ŞİŞE

Merhaba ben Akın bugün sizlere yaşadığım olayı anlatmak istiyorum evde canım sıkılmıştı annemden izin alıp dışarı çıktım yolda yürürken Oğuzhan'ı gördüm elinde bir pet şişe vardı ve pet şişesini yere attı. Fakat yanında geri dönüşüm kutusu vardı hemen yanına gidip onu uyardım.

Ertesi gün öğretmen derste atığı anlattı. Öğretmen anlattıktan sonra Oğuzhan'a soru sordu. Öğretmen "Plastik şişe'nin zararlarından bir örnek söyler misin?" dedi. Oğuzhan dünkü anlattığım bilgileri anlattı yani dünkü anlattığım bilgileri umursamış ve beni dikkatli dinlemiş .O günden sonra Oğuzhan dikkatli ve görgülü davranmaya başladı ve ben onun adına çok mutlu oldum .

(KKO.5d4)

SÖYLEŞİ... RÖPORTAJ...

Merhabalar bugün Kocaeli Üniversitesinde Çevre Mühendisi olarak görev yapan Sayın **Seda KÜÇÜK** ile beraberiz. Seda hanım öncelikle Atığımız Azalsın Dünya Nefes Alsın projemize verdiğiniz destekten dolayı size çok teşekkür ediyoruz. Lafı daha fazla uzatmadan sorularına geçiyorum.

SORU 1 : Atık nedir? Neden önemlidir? Atıklarımızı azaltma konusunda hangi yöntemlere başvurmalıyız?

CEVAP 1: Atık Üreticisi veya fiilen elinde bulunduran gerçek veya tüzel kişi tarafından çevreye atılan veya bırakılan ya da atılması zorunlu olan herhangi bir madde veya materyaldir Atık ile çöp birbirinden farklı ve karıştırılmaması gereken kavramlardır. Çöp: içinden, kağıt karton cam, metal, plastik gibi maddeler ayrıldıktan sonra geride kalan ve hiçbir şekilde geri kazanımı veya geri dönüşümü mümkün olmayan, düzenli depolanması veya bertaraf edilmesi gereken artık malzemeye denilmektedir. Atık; ihtiva ettiği maddelerin ayrıştırılması ve özelliklerine göre geri dönüşüm veya geri kazanım işlemlerine tabi tutulması gereken ülke ekonomisine katma değer sağlayabilecek kısım olması nedeniyle önemlidir. Atık azaltımı için atık yönetimi hiyerarşisi (önleme, azaltma, tekrar kullanım, geri dönüşüm, enerji geri kazanımı, bertaraf) kurallarına uyduğumuz takdirde minimizasyonu en aza indirmiş oluruz.

SORU 2: Atıkların çevreye olan etkileri nelerdir?

CEVAP 2: Atık yönetimi olmayan sağlık kuruluşları, tedavi merkezleri olmaktan çıkıp, çevre ve insan sağlığını tehdit eden hastalık yayıcı merkezlerle dönüşebilirler. Atıkların toprağa gömülmesi veya toprağa direkt bırakılması; yeraltı sularının kirlenmesine neden olabilir, yeraltı sular tüketen ve bu topraklar üzerinde yetişen tarım ürünleriyle beslenen canlılar vücutlarına atıklarda bulunan kirlenici etkenleri almış olur. Atıkların deniz, göl, akarsulara direkt bırakılmasıyla; yüzeysel suları kirlenmiş oluruz, bu sulara yaşayan balıklar ve diğer su ürünleriyle beslenen canlılar vücutlarına atıklarda bulunan kirlenici etkenleri almış olur Atıkları yakarak bertaraf etmeye çalışırsak, havayı kirlenmiş oluruz, bu kirli havayı soluyan canlılar vücutlarına atıklarda bulunan kirlenici etkenleri almış olur. Sonuç olarak; çevreye verilen her türlü atık ve kirlenici etken, bumerang etkisi ile canlılara mutlaka bir gün geri dönecektir.

SORU 3: Kocaeli Üniversitesi Hastanesi olarak tıbbi, elektronik ve diğer atıkları nasıl değerlendiriyorsunuz? Geri dönüşüme kazandırdığınız atıkları var mı?

CEVAP 3: KOU Hastanesi olarak atıklarımızı evsel atıklar, ambalaj atıklar, tıbbi atıklar, tehlikeli atıklar ve radyoaktif atıklar olmak üzere 5 ana grup altında kategorize ediyoruz. Atıklar, birimlerde bulunan atık biriktirme kovalarında uygun olduğu atık türüne göre ayrıştırmasını yaparak topluyoruz ve atık depolama alanlarında ait olduğu atık kategorisine göre depolama yapıyoruz, daha sonrasında bertarafını sağlıyoruz. Ambalaj atıklarının (cam, plastik, at karton, metal) bertarafı geri dönüşüm yapılarak sağlanmaktadır.

SÖYLEŞİ... RÖPORTAJ...

SORU 4: Atıklarla ilgili ne tür çalışmalarınız var? Günlük faaliyetleriniz ne?

CEVAP 4: Hastanemizde kanun, yönetmelik ve genelgeler doğrultusunda yapılan/yapılacak çalışmalar ve eğitimler kapsamında atıkların kaynağında doğru şekilde ayrılması ve atık minimizasyonu yani mümkün olduğunca az atık üretilmesini, üretilen bu atıkların en yüksek oranda geri kazanılması ve milli ekonomiye kazandırılması, israfın önlenmesi, geri kazanımı mümkün olmayan atıkların ise çevreye ve insan sağlığına zarar vermeden bertaraf edilmesini sağlayarak gelecek nesillere temiz ve yaşanabilir bir çevre bırakılması amacıyla çalıştığımız kuruluşta personelimizi ve hasta/hasta yakınlarını atık yönetimi konusunda bilinçlendirerek atık yönetimi hiyerarşisini uygulamaktayız.

SORU 5: Kocaeli Üniversitesi Hastanesi olarak kamuoyu ve halkı atık konusunda aydınlatmak amacıyla eğitim, seminer v.b. sosyal sorumluluk projesi gibi çalışmalarınız oldu mu? İleriye dönük projeleriniz olacak mı?

CEVAP 5: KOU Hastanesi olarak öncelikle hastane personelimizin ve hastanemize başvuran hasta ve hasta yakınlarının atık yönetimi konusunda bilinçlenmesini sağlamaktayız. Hastane personelimize belirli aralıklarla eğitimler düzenlemekteyiz. Hasta ve hasta yakınların bilinçlendirmek amaçlı ise uygun yerlere üzerinde atık etiketi/amblemi bulunan bidonlar yerleştirmekte ve hastanenin ortak alanlarında bulunan televizyonlarda atık yönetimi ile ilgili videolar/kamu spotu paylaşarak halkımızın bilinçlenmesini sağlamaktayız.

Seda Hanım verdiğiniz bilgiler için çok teşekkür ederiz iyi çalışmalar dileriz.

(BERAT EMRE G.)

PLASTİK ŞİŞENİN YOL AÇTIĞI OLAY (Gazete Haberi)

Denizde yüzen bir genç çocuk deniz'in dibinde birçok plastik şişe ile dolu olduğunu görmüştür . Çocuk yakındakilere haber verip çöpleri toplamıştır. Çocuk sahilin arka tarafında bir caretta caretta görmüştür.

Bacağına plastik şişe sıkışmıştır. Hemen sağlık ekiplerine haber verilmiş. Caretta Caretta veterinerine götürüp sağlık durumuna bakılmış. Sağlık durumunun şu an iyi olduğu bildirilmiştir.

(KKO.5d4)

SÖYLEŞİ... RÖPORTAJ...**KARDELEN SİTESİ C BLOK RÖPORTAJLARI****KONU : ATIĞIMIZ AZALSIN, DÜNYA NEFES ALSIN****SORULAR :**

1. Atıklar hakkındaki düşünceleriniz?
2. Atıkların azaltılması ve geri kazandırılması için neler yapıyorsunuz?
3. Dünyamızın nefes alması ve atıkların azaltılması hakkındaki önerileriniz nelerdir?

Kardelen Sitesi Yöneticisi Serkan DERİCİ:

Serkan bey 36 dairesi olan bir sitede yönetici olarak görev yaptığını ve ortaya çıkan atıkların büyük bir sıkıntı yarattığını belirtti.

Atıkların azaltılması ve geri dönüşüme kazandırılmasında konusunda site toplantılarında ve sitede bulunan duyuru panolarında atıklar hakkında bilgilendirme yapılmakta olduğunu belirtti. Ayrıca atıkların cam, plastik, kağıt, pil ve metal atıklar için ayrı ayrı geri dönüşümü yapılması amacıyla geri dönüşüm konteynırları için İzmit Belediyesine başvuru yapıldığı ve sonucunun beklendiğini belirtti.

Dünyamızın temiz olması ve nefes alması için öncelikle vatandaşlarımızın dönüştürülebilir atıkların ayrıştırması ve geri dönüşüme kazandırması gerektiğini, konuyla ilgili belediyelere yardımcı olmamız gerektiğini söyledi.

Sitesi Sakini Cihan AYDIN:

Cihan bey çevreye çok fazla atık bırakıldığını ve doğa bırakılan bu atıkların büyük bir kısmının geri dönüştürülebileceğine inanmaktadır.

Kendisinin çevreye kesinlikle atık bırakmadığı ve özellikle araba seyahatlerinde pet şişe vb malzemeleri dışarı atmak yerine araba içinde topladığını ve yolculuk sonunda toplu halde çöp konteynırı veya geri dönüşüm kutularına attığını ifade etti.

Atıkların azalması için pet şişe, bardak vb malzemeler yerine doğa tarafından daha çabuk yok edilebilen malzemelerden yapılması gerektiği ve özellikle belediyelerin vatandaşlara özendirici kampanyalarla atıkların azaltılmasını sağlanabileceği görüşünde.

Sitesi Sakini Muhteşem BAŞKURT:

Muhteşem hanım düzensiz atıkların çevrede görüntü kirliliği oluşturduğu düşüncesinde.

Atıkların azalması içinde sürekli veya uzun vadeli kullanılabilir malzemeler kullanılması örneğin 5 litrelik pet yerine 19 litrelik polikarbon su damacaneleri kullanılması dünyanın daha fazla nefes alması arttıracaktır.

Geri dönüşümlen atıkları çöp konteynırlarına değil geri dönüşüm kutularına atılması sağlanarak hem doğaya hem de ekonomiye katkı sağlayacağını ve atıklar hakkında insanların küçük yaşlarda yani ana okullarında itibaren eğitim verilmesi gerektiğini belirtti.

(MEHMET TALHA B.)

ALO ATIKLA GÖRÜŞMEMİZ

Günümüz yaşamında atıklarımızı azaltmak dünyamız için büyük önem taşımaktadır. Ev atıklarımızı bilinçli geri dönüştürebilmek de önemlidir. Sizlere bu yazımda bölgemizde bulunan Alo ATIK hakkında bilgilendirmek istiyorum.

Elektronik atık haline gelen tabletim için (0262 318 00 77) numarasından ALO ATIK çalışanları ile iletişim kurdum ve bulunduğumuz yerden gelip teslim aldıklarını öğrendim. Sizleri de bu konu hakkında bilgilendirmek amacıyla küçük bir röportaj yapma fırsatım oldu. İsterseniz şimdi röportajımıza geçelim.

- Merhaba ben Kağan Alp Seymen. Okulumuzdaki eTwinning projesinde yer almaktayım. Evsel atıklarımızı azaltabilmek ve atıklarımızı değerlendirebilmek için okulumuz öğretmenlerimizden bilgi alıyoruz. Kısaca Bağlı olduğunuz kurum ve kendiniz hakkında bizleri bilgilendirir misiniz?

- Merhaba Kağan, Ben Recep Gümüş. İzmit Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğüne Bağlı olarak, İzmit Belediyesi iş birliği ile hizmet vermekteyiz. Okulunuzun atıkları azaltmak ve değerlendirmek konusunda siz küçükleri şimdiden bilgilendirmesine çok sevindik.

- ALO ATIK hizmetinizin bizlerden atıklarımızı alarak nasıl değerlendirdiğini bizlere anlatır mısınız?

- Tabii . Evsel atıklarınızı alıyor ve gerekli yerlere ulaştırıp değerlendiriyoruz. Bu konuda bir kaç örnek vereyim size. Atık sıvı yağları sıvı yağ toplama firmamıza götürülerek biyodizel olarak bize geri dönüyor. Elektronik atıklarınızın çalışır durumda olanları Sosyal Hizmetler Müdürlüğüne ulaştırılarak ihtiyaçlı insanlara ulaştırılıyor.

- Recep Bey atıklarımız konusunda daha çok bilgilenebilmek amacıyla bölgemizde başka çalışmalar mevcut mu acaba?

- Çınar atık uygulaması ile bir çok bilgiye ulaşabilirsiniz. Ayrıca İzmit Belediye binamızın 8. Katında Çevre Mühendislerimiz siz geldiğinizde atıklarımızla ilgili her türlü bilgiyi vermektedir. Mobil Atık Projemiz uygulanmaya başladı ve Belediye binamızın önünde örnek konteynır koyuldu.

- Verdiğiniz bilgiler için çok teşekkür ederim. İlerleyen günlerde Çevre Mühendisleriniz ile de atıklarımız konusunda daha çok bilgilenebilmek amacıyla görüşmeye geleceğim. İyi çalışmalar diliyorum.

- Bizler de teşekkür ederiz. İyi günler dileriz.

(KKO.5d3)

ATIKLARIMIZI DEĞERLENDİRELİM

DEKORATİF KUTU YAPALIM

Malzemeler:

Karton bardak, hasır ip, yapıştırıcı, makas

Yapılışı:

- 1-Kağıt bardağımızı 2 santim aralıklarla kesiyoruz
- 2- Kestiğimiz kağıt parçaları birer boşluk şeklinde ipe sarıyoruz
- 3-Bardağın sonuna gelene kadar hasır ipe sarıp yapıştırıcıyla sabitlediğimizde bitiyor.

(elif.g5)

YOĞURT KABINDAN SAKSI YAPALIM

Malzemeler:

Yoğurt kabı, evdeki fazla ipler, silikon, makas

Yapılışı:

- 1.Boş bir yoğurt kabını alıyoruz ve etrafına silikon sürüyoruz
- 2.evde bulduğumuz ipleri de etrafına doluyoruz
- 3.Yapışmasını sağlıyoruz, kapağını da altına altlık olarak kullanabileceğimiz saksimiz hazır.

(ece.n6)

ATIKLARIMIZI DEĞERLENDİRELİM

PET ŞİŞEDEN KALEMLİK YAPIMI

MALZEMELER

Pet şişe
Guaj boya
Sünger veya fırça
Bıçak veya makas

YAPILIŞI

1. Pet şişemizi keseceğimiz yeri işaretliyoruz.
2. Bir büyüğünüzden yardım alarak kesiyoruz.
3. Guaj boya ile boyuyoruz ve kurumasını bekliyoruz.
4. sterseniz üstüne sticker yapıştırabilirsiniz
5. Kalem koyduk ve kalemlüğimiz hazır.

(kko.7b1)

MANTODAN BEL ÇANTASI YAPALIM

Malzemeler:

Eski bir kıyafet, çitçit, fermuar, iğne, iplik (silikon tabancası da kullanılabilir) makas

Yapılışı:

1. Bir tabak yardımı ile daire çizilerek kalıp çıkarılır
 2. Kalıp kumaşın üzerine konularak daire çizilir
 3. Daire şeklindeki kumaş iki eşit parçaya bölünür
 4. Parçalar dikilerek birleştirilir
 5. Fermuar takılır
 6. Uygun ölçülerde çanta için sap kısmı kesilir ve dikilir
 7. Son olarak çitçitler takılır
- Ve çantamız hazır.

(Nilb.cm3)

ATIKLARIMIZI DEĞERLENDİRELİM

1 KEZ DEĞİL ÇOK KEZ KULLAN

Malzemeler:

Plastik kutu, ıslak mendil kutusunun kapağı, bıçak, fırça (boyamak için)ve boya.

Yapılışı:

- 1.Önce ıslak mendil kapağı çıkarılır.
- 2.Kutu kapak büyüklüğünde kesilir.
- 3.Kapak deliğe yapıştırılır.
- 4.Son olarak kutu boyanır.

(batu.k)

SÜSLEME SANATI

(SYA) 3

KALEMLİK

(SYA) 4

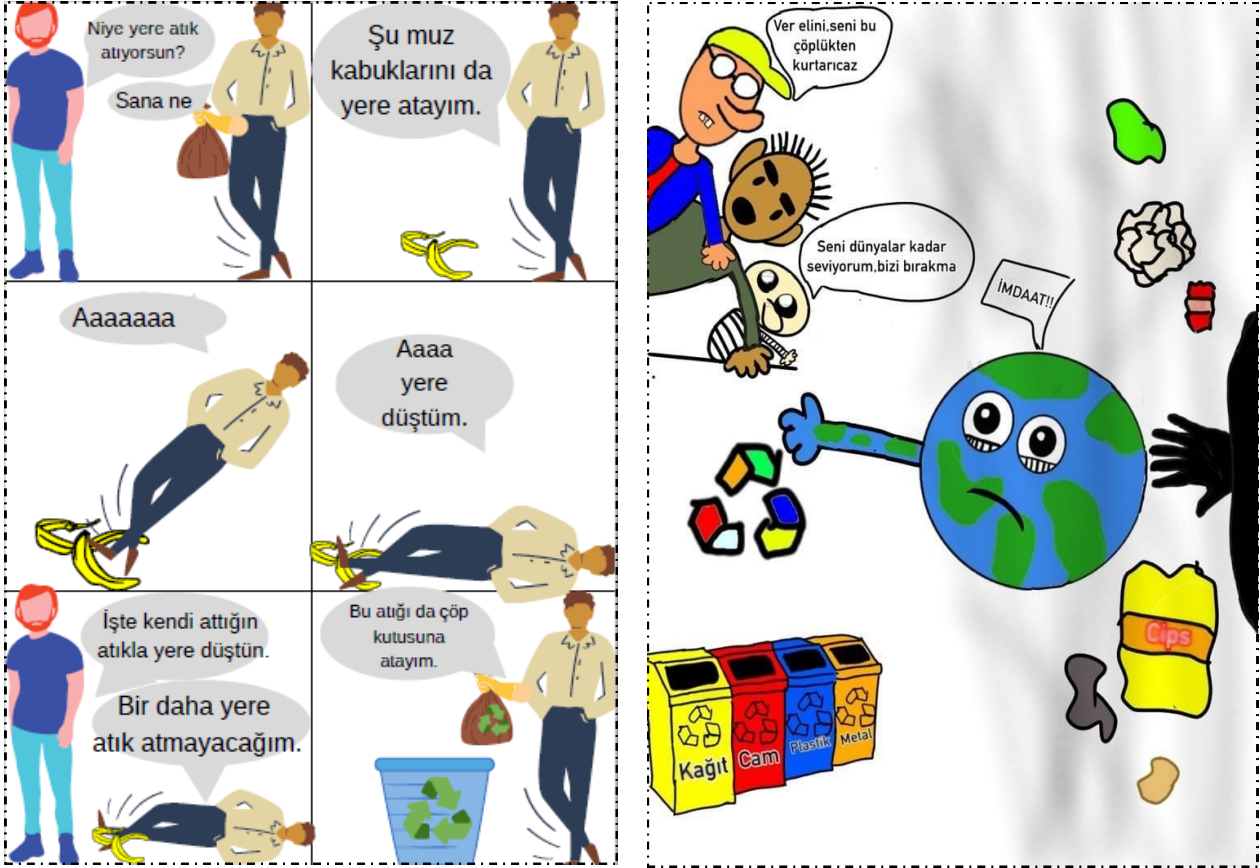
ATIKLARLA MİNİK BAHÇE

5.Sınıf öğrencisi yumurta kabuklarını değerlendirerek evinde minik bir bahçe yaptı.

(Zeynep B.S.)

KARİKATÜR KÖŞESİ

(Serra E. Ş.)

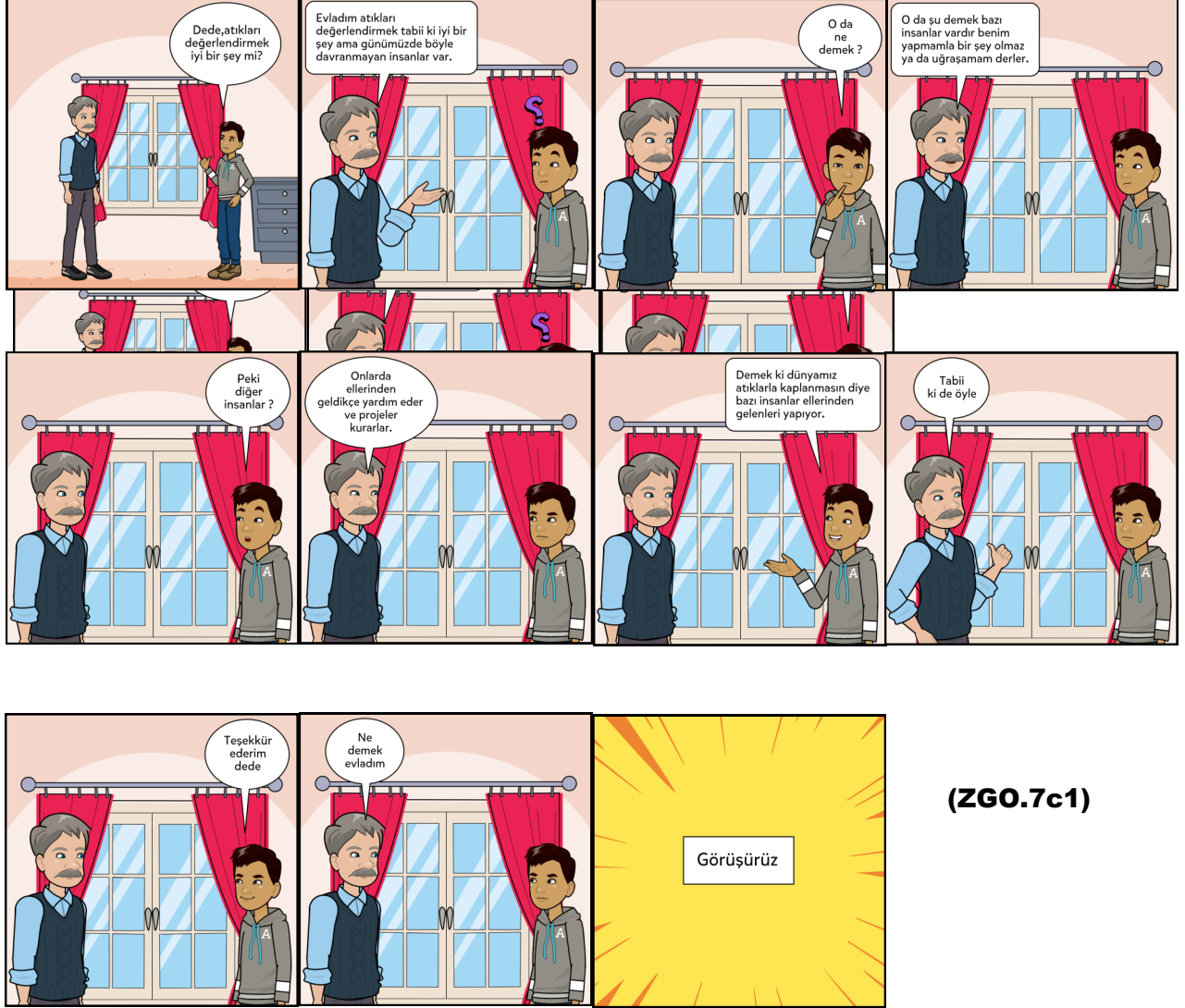
(ZGO.6b1)

Geri dönüşümün tarihçesi

Geri dönüşüme olan ihtiyacın başlamasında savaşlar nedeniyle ortaya çıkan kaynak sıkıntıları etkili olmuştur. Büyük devletler, İkinci Dünya Savaşı sırasında ülke çapında geri dönüşümle ilgili kampanyalar başlatmışlardır. Vatandaşlar özellikle metal ve fiber maddeleri toplama konusunda teşvik edilmişlerdir. ABD'de geri dönüşüm işlemi yurtseverlik anlayışında çok önemli bir yer edinmiştir. Hatta, savaş sırasında oluşturulan kaynak koruma programları, doğal kaynakları kısıtlı bazı ülkelerde (Japonya gibi), savaş sonrası da devam ettirilmiştir.

(SYA)5

KARİKATÜR KÖŞESİ

(SYA)6

ATIKLARDAN BESİN YAPMAK MI ?

- ◆ İlk olarak küflenmek üzere yada çok az küflenmiş olan ekmekleri alıyoruz
- ◆ Ekmekleri dilim dilim kesiyoruz
- ◆ Sonra bir kabın içine 2 yumurta çırpıyoruz kaşar rendeliyoruz çok az süt sıvıyağ katıyoruz tuz, karabiber ekliyoruz
- ◆ Sucuk, salam, sosis, domates, biber koyup karıştırıyoruz (aynı kabın içine)
- ◆ Dilimlediğimiz ekmekler tepsiye dizilir ekmeklerin üstüne 2 şer kaşık iç harcından konulup fırına verilir
- ◆ Üzeri kızarana kadar pişirilir.
- ◆ Afiyetle yenir

(Ömer Asaf K.)

ATIKLARDAN BESİN YAPMAK MI ?

MEYVE KABUKLARINDAN SİRKE YAPIYORUZ!

Gerekenler:

- Cam kavanoz, tülbent, lastik (eskiyen çorap lastiklerinden parçalar kesip hazırlayabilirsiniz)
- Portakal, limon ve mandalina kabukları
- İçme suyu
- *Önceden kalan sirke, sirke anası veya biraz şeker (Üçünden biri)* ((Elinizde yoksa koymadan da oluyor))

İçme suyunu (1 litre su için 1 çorba kaşığı şeker gibi) şekerle karıştırdıktan sonra üzerine ekleyin. *Buraya minik bir ekleme yapayım: uzun süredir şeker koymadan yapıyorum ve oluyor. Sadece su ve meyve kabukları.*

Kavanozun üzerinde 1-2 parmak boşluk kalana kadar dolmalı. Eğer önceden kalan sirkenizi kullanacaksanız bunu içme suyuna (1 litre suya yarım bardak kadar) karıştırıp meyvelerin üzerine ekleyin. Herhangi bir meyvenin sirkesi olabilir, hiç fark etmez. Zaten temizlik için yapıyoruz, tadı değişebilir.

Kavanoza kestiğiniz kabukları (çekirdekleri çıkararak) doldurun. Resimde limon kabuklarını kesmeden koyduğumu görüyorsunuz. Minik keserek koyarsanız daha çok doldurabilirsiniz. Hatta üşenmeyenler için sadece kabukları soyarak koymak daha da keskin bir sirke elde etmenizi sağlıyor.

Meyveleri ve suyu ekledikten sonra karıştırıp üzerini tülbentle kapatıp lastikliyoruz. Direk güneşin altında kalmayacak bir yerde 8 hafta kadar bekleyecek.

Unutmamanız gereken EN ÖNEMLİ nokta her gün açılıp karıştırılmasıdır. İlk 10 gün içinde (kavanozda hala yer varsa) yeni kabukları ekleyebilirsiniz. İki ay sonra sirkeniz hazır olacaktır. Şimdiden afiyet olsun!

(Ceyda D.)

TAKIMLARIMIZ**TAKIM-1**

Erşat ÖZTÜRK
Resimler

- 1) KKO.5d2
- 2) KKO.5d3
- 3) ZGO.7b1
- 4) KKO.10
- 5) ZGO.5b1
- 6) ZGO.7a1
- 7) KKO.5d1
- 8) Elif.g5
- 9) KKO.5d5
- 10) Zgo.7a5

TAKIM-2

Zeynep BAKIRLI
Bunları biliyor musunuz?

- 1) KKO.1
- 2) ARDA İ
- 3) KAYRA G.
- 4) IRMAK V.
- 5) SYA
- 6) EDANUR K.
- 7) SYA
- 8) SYA
- 9) SYA

TAKIM-3

Emine YÜCE
Atıkları değerlendirme yöntemleri ve hikayeler

- 1) KKO.6a2
- 2) KKO.5d4
- 3) kko.7b1
- 4) Nilb.cm3
- 5) ece.n6
- 6) batu.k
- 7) SYA
- 8) SYA
- 9) Zeynep B.S.

TAKIMLARIMIZ

TAKIM-4

Aytaç DÖNMEZ
Şiirlerimiz

- 1) elfin m.
- 2) BEYZA A.
- 3) KKO.2
- 4) cemilmeric.6c1
- 5) KKO.11)
- 6) KKO.6
- 7) derincemilm2
- 8) Kko7b1
- 9) zgo.7a3
- 10) YİĞİT Y.
- 11) Zgo.7a4

TAKIM-5

Merve SARIYILDIZ
Söyleşiler- yemek tarifleri - akrostişler

- 1) BERAT EMRE G.
- 2) MEHMET TALHA B.
- 3) KKO.5d3
- 4) Ömer Asaf K.
- 5) Ceyda D.
- 6) KKO.7
- 7) KKO.8
- 8) Zgo.5b2
- 9) ramazanc.m4
- 10) BERRANUR Y.

TAKIM-6

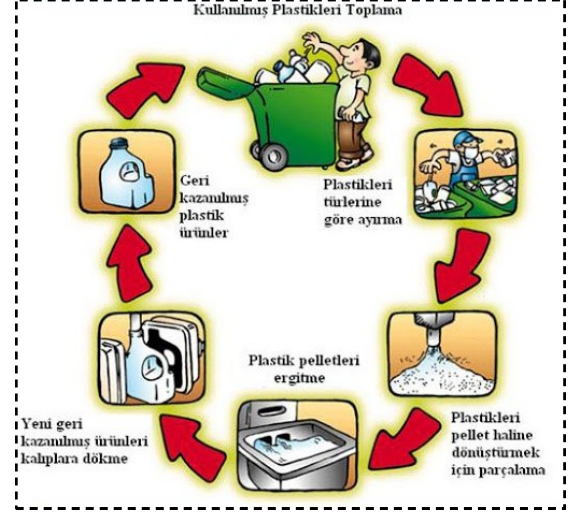
Seval AKYER DÖNMEZ
Bulmaca ve Karikatürler

- 1) Kko.5d2
- 2) Kaan A.
- 3) SYA
- 4) KKO.3
- 5) KKO.9
- 6) kko.4
- 7) Serra E. Ş.
- 8) ZGO.6b1
- 9) SYA
- 10) ZGO.7c1
- 11) SYA)
- 12) ZGO.7a2

GENEL BİLGİLENDİRMELER

SYA 7

SYA 8

Güzel Sözler ve Geri Dönüşüm İle İlgili Güzel Sözler

- Ağaçlar kâğıt, kâğıtlar çöp olmasın.
- Geri dönüşüm insanlık görevidir.
- Geri dönüşüm ile doğa dostu olun.
- Dönüştür, kullan hayata bağlan.
- Geleceğini düşün, kurtuluş geri dönüşüm!
- Geri dönüşüm için el ele verin.
- Çevreyi hor gören, geleceği zor görür.
- Çöpleri ayır, geri dönüşüme katıl.
- Çevreye zarar verirsen, sen zarar görürsün.
- Dönüştür, kullan hayata bağlan.
- Geri dönüşüme destek geleceğe destektir.
- İleriyi düşünün, geri dönüştürün.
- Atıkları geri dönüşüme ver, hayata bir can ver.
- Daha güzel bir dünya için çevreyi koruyalım.

(SYA)9